

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

Administrația,
și tipografia
mar. piața mare Nr. 30.
Scrisorile redacției nu se
păsc. — Manuscrise nu se
returnează.
REDAȚIA se primește la Admi-
nistrațiunile în Brașov și la ur-
matoarele Birouri de anulări:
în Viena: K. Dufas, Hantsch
Hof, Rudolf Mosse, A. Oppels
Mechliger, Anton Oppels, J.
Hanner, în Budapesta: A. V.
Böhmery, Kékus Bernus, în
București: Agence Havas, Suc-
curale de Roumanie; în Ham-
burg: Kersch & Löbmann.
Prețuri inserțiunilor: o seriă
comună pe o coloană 3 cr. și
din timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
convenții și învoială.
Reclame pe pagină a 3-a o
zi 10 cr. sau 20 bani.

„Gazeta” iese în să-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30: stagiu
1.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dăsu în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a.
seu 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 257. Brașov, Joi 21 Noemv্রে (3 Decemv্রে) 1896.

Din cauza sfinței sărbătorii diarni nu va
putre până Vineri seară.

Mai multă demnitate!

Cu ocaziunea instalării noului
preot și protopop al Careilor mari,
s-a vădit cum vor fi observat cetitorii
noi din raportul ce l'am publicat
într-o altă ocazie, s'au petrecut unele
evenimente foarte caracteristice, pe care
trebuie să ni-le notăm bine, căci din
ele pot trage învățatură toți aceia
cărora ni-ne e de folos, pe cari multe
experiențe din trecut nu i-au făcut încă să în-
vățeze, ce însemnă a-ți introduce
o străinătate în casă.

Cu ocaziunea sărbătorilor instalării
preoților, credincioșii români din Careii
mari au dat și un banchet în onoarea
noului lor paroh și protopop.
La acest banchet, unde credincioșii
din Careii și numeroșilor fruntași
români, preoți și protopopi, li-se
petrecea ocaziunea de-a petrece la
masă în liniște și tihnă un moment
de bucurie și entuziasm național —
la ocazii atât de rare în părțile acele-
a — arangiatorii sărbătorilor au aflat
la masă să invite, așa dicând, pe
o parte streinii din Careii, începând cu
caja funcționarilor mari și mici dela
comitat până la cel din urmă dascăl
dela școlile ungurești.

Și cum au răsplătit Ungurii pe
români pentru această atențiune ne-
meritată, manifestată față de ei? —
Nu, că s'au făcut ei stăpâni peste
masa Românilor, ba era cât p'aci
să-i alunge cu pietri din sală, er la
urmă să-i țărască și înaintea tribu-
nului pentru „agitațiune” și să-i
trăndească și în temniță. Ce mai soi, decât
aceasta n'are să urmeze încă de aci
înainte.

S'a întemplat adevărat, că printre
ele vre-o opt toast rostite de Ma-
ghiarilor în limba maghiară, s'au ținut —
în grația ospetilor! — și vre-o 6
toast în limba română. Pentru Pon-
tificale Roman și pentru monarch

Români au putut să toasteze în li-
niște, pentru-că, se vede, aici nu se
va fi făcut nici o amintire de Ro-
mâni. Când însă unul dintre meseri
a vorbit cevași mai insufletit și mai
românește pentru noul vicar, cinsti-
tiii ospetilor maghiari au început a
face un șgomot gróznic, tropotind
cu picioarele și sbiărând: „Le vele!
halljuk magyarul!” (Jos cu el! S'auđim
unguresce!)

Și aceste amenințări și strigăte
insultătoare erau la adresa protopo-
pului G. Lazar de Purcareț, unul
dintre bărbații cei mai stimați ai
Românilor din acele părți. Tot cam
asemenea a pățit-o și preotul G.
Șuta din Mofin, care încă a fost
intemplat cu demonstrațiunile din
partea Maghiarilor pentru toastul
său românesc. Acestea vor fi fost,
de sigur, singurele toast rostite în
spirit mai românesc la acea masă,
căci de-ar fi vorbit mai mulți Români
asemenea, demonstrația ar fi dege-
nerat, cum se vede, chiar în bătăi.

Și să nu se uite, că aceste ne-
cuvințe, aceste doveđi de totală
lipsă de cultură, s'au întemplat la o
masă românească, unde Ungurii erau
invitați ca ospetilor! Și s'au întemplat
nu din partea unor vizitii ori servi-
torii de pravălia, ci din partea ce
în prezența celor mai aleși bărbați ai
Maghiarilor din acele părți, între
cari vice-spanul comitatului, proto-
notarul comitatului, presidentul scau-
nului orfanal, juđi de tribunal, pro-
fesorii gimnasialii etc. etc.!

Etă ce însemnă tovrășia și „prie-
tinia” cu adversarii noștri!

Nu este nou cazul acesta. Ro-
mânilor sătmăreni trebuie că le este
incă în prospetă memoria amara răs-
plată, ce li-s'a dat Românilor beiu-
șeni pentru primirea, ce aceștia i-au
făcut anii trecuți faimosului cardinal
Schlauch cu ocaziunea mergerei ace-
stua între ei. Nici casurii analoage ce-
lui din Sătmar nu ne lipsesc. Ca
esemplu reamintim numai, că la

masa dată cu ocaziunea unei sărbări
bisericesci în comuna Milas, de pe
Câmpia, un învățator a ținut un
toast, er fisolgăbirul, care încă era
present, l'a țerit pentru acesta în-
aintea tribunalului.

În fața atător casuri de amară
învățătură, nu putem înțelege, cum
de se mai află încă Români, cari
nici până adă n'au ajuns la convin-
gerea, că pe cât timp adversarii
noștri ne sunt adversarii, și pe cât
timp ei dela mic până la mare se
cred pe sine stăpâni, er pe noi ne
consideră ca servitorii ai lor: nu este
la loc, nu este demn pentru noi și
nu ni-se cuvine a-i invita, ori a sta
la o masă cu ei, când e vorba de
sărbări cu caracter românesc.

Acăsta am đis-o de atâtea-ori
și am declarat întot-deuna, că răs-
ponsabilii pentru astfel de neplăceri
sunt a se face în prima liniă aceia
dintre ai noștri, cari nu lasă se
tracă nici un privilegiu fără de-a nu-
tri îngâmfarea adversarilor, mena-
giându-i, giugiulindu-i și slugărindu-i
în tot chipul.

Ce lipsă era, ca arangiatorii
unor sărbări bisericesci române, cum
au fost cele dela Careii, să invite
la ele atâtea elemente streine și
contrare nouă? Voit'au doră să în-
cheie vreo frățietate cu ei, ori să
aranjeze nescari manifestațiuni po-
litice?

Și ce lipsă era ca, tot cu oca-
ziunea aceea, în biserica română din
Careii, canonicul Iuhas dela Oradea-
mare să-și talmăcescă vorbirea sa și
în limba ungerescă?

După astfel de antecedente
deșu nu e mirare, decât la banchetul
din vorbă Ungurii s'au simțit stă-
pâni pe situațiune și au pretins să
li-se vorbească unguresce. Decă chiar
și în biserica s'a ținut semă de ei
și li-s'a vorbit unguresce, pentru ce
ore să nu-o pretindă acăsta la un
simplu banchet?

Cine vré să fiă stimat și res-

pectat de alții, trebuie mai întâiu de
tote să se stimeze și respecteze pe
sine însu-și.

Acăsta s'o țină minte Români
dela Careii. Decă vré să stórcă res-
pectul adversarilor, să caute a-le
impune printr'o purtare demnă și
bărbătescă, să fiă mai mândri pe
numele lor de Român și să lase că-
ciulirile la-o parte.

Atunci nu va cuteza nimeni să-i
huiduescă și batjocurescă în casa și
la masa propriă, fără de-a nu plăti
scump astfel de cutezanță.

Sărituri șoviniste Mai deunăci, când
vestitul combatant și conducător 48-ist
Gabriel Ugron a făcut atăta șvon între
șovinisti de tote colorile cu discursul său
radical și inverșunat, ce l'a ținut înainte
de algerii, foile guvernamentale se apărau
contra atăcurilor lui, acuzându-l, că face
causă comună cu naționalitățile. Decă —
diceau aceste foi — un Mocsary a fost
huiduit și școs din tote partidele numai
pentru-că a stăruit a-le împăca dându-le
tote drepturile prevăđute în legea de na-
ționalitate, ce i-s'ar fi putut întempla pe-
atunci unui Ugron, decât ar fi predicat, ca
astăđi răsăvritărea în contra celor dela
putere?

Acum, printr'o săritură din cele multe,
ce sunt gata a-le face în ori-ce timp șo-
vinisti opoziționali, ca și guvernamentali,
vine o fóiă ugronistă, „Ellenzék” din Clușiu,
și criticând articolul lui Petrichevich din
„Kolozsvar”, despre care am făcut amintire
în numărul nostru ante-ultim, în
același sens șovinst, imputând lui „Ko-
lozsvar”, ca diar guvernamental, că a pu-
blicit o astfel de enunțațiune scrisă în
spirit de împăcare și mai independent de
curentul, ce domnesce în tabera guvernului.

„Kolozsvar”, la rândul său, caută a-se
apăra contra invinșurii, că ar favorisa,
prin publicarea unor astfel de articuli, ideile,
cum este ideea, că legea de naționalitate
ar pute fi șesecatată corect și sincer. „Ori-ce
cetitor atent și bine-voitor”, dice el, „a
trebuie să observe, că numai condițonat
scriitorul articolului a lansat acea idee,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

„Cartea neagră.”

Unde dai și unde crepă.
Prov. român.

„Cartea neagră” (A „fekete könyv”),
de br. Stefan Kemény junior in 1849,
publicată de Hentler Jozsef in numerii
11-131 din Mai 1895 ai lui „Magyarország”
din Budapesta.

De Axentie Severu.
(Urmare).

Ei, dér intriga și clica e mare ma-
tră. Acăsta a lucrat... și Șiuľuțiu, fiă
trist, care până în timpul din urmă a
fost în bună înțelegere și a menagiat pe
Maghiari, atăta m'a rugat, atăta a tribu-
tu și mi-a oferit 100 fl. de spese, până
s'a înduplecat să alerg și eu la Clușiu,
unde mă aștepta Susana Kabos, cu dor de
a juca o scenă teatrală, care a jucat ea
și de frumos, ca în teatru. Când mă vedu,
eră întru în anti-camera salei de audiență
ca deputațiunea cea de 80 protopopi, preoți

etc. conduși de Șiuľuțiu, leșină, se trânti
jos și, arătând cu degetul spre mine, strigă
cu glas apăsat și deschis, — nu cum strigă
cei ce leșină de șupărare. — „Ez olte meg
a férjemet és a fiamat!” Eu însă, ca justus
semper tutus, am trecut fără a șovăi séu a
mă turbura înainte, și leșinul Susanei nu
a avut rezultatul calculat, de-a părănde
larma până la urechile împăratului, și ca
un fulger din senin am đis în mine; ah,
acum pricep pentru ce a stat, stăruit și
tribulat atât de mult bietul Șiuľuțiu, ca să
alerg la Clușiu. Prea bunul și prea zelosul
Episcop căđuse jertfă clicei, care a com-
pus și prezentat în formă de Memorand
„Fekete könyv”-ul cu aculele lui.

La un an și câte-va luni după acăsta
comediă tragică, mă chiamă consiliarul de
județ al țerei, Camilo Wagner, în biroul
său, la Sibiiu, unde funcționam și eu, ca
adjunct de concept, și, arătându-mi plân-
sóra, ce a dat Susana Kabos cu atăta
scenăria înălțatului împărat, la Clușiu, im
dice față cu doi cetățeni (bürger) din Si-
biiu și cu un cancelist, ce ședé cu conde-
iul a mână la masă. „Susana Kabos dela

Aiud, te acuză, că D-ta în 9 Ianuarie 1849
pe bărbatul și fiul său, cari se ascunseseră
de frica Românilor în podul caselor, i-ai
tăiat cu propria ta mână în pod, și după
ce li-ai aruncat de-acolo una câte una
părțile trupului și capetele prin ferăștră în
stradă, ai incendiat casa și li-ai prădat
tota averea. Ce răspondi D-ta la acestea?

Ecă pe scurt ce am răspons: În 6
Ianuarie 1849 am primit dela căpitanul
Veher din Mediaș ordin, ca să plec îndată
cu totii ómenii, despre cari dispun, să cu-
prind rípa stângă a Mureșului dela Mihalt
până spre Iernut. Esact, cum are să fiă
un militar totdeuna, după ce am conchiă-
mat ómenii din jurul Blășiului, am plecat
în 8 Ianuarie pe la Petreni (Peterfalva)
la Ciurbrud, de unde aveam să-mi împart
și trimit ómenii pe linia Mureșului în sus,
până la Uióra și în jos până la Căpuđ.
Mergénd înainte spre locul arătat și fiind
un frig de 20 grade, am cređut, că nu voiu
pute încuarta cele 6000 de ómeni, cu
cari mergem, în 2—3 sate de pe rípa Mu-
reșului, prin urmare, ca să nu pieră de
frig am trimis pe căpitanii Ioan Neagoi

din Broșteni și pe Ioan Hulea din Henig,
actualminte paroh în Cistei, la Aiud, ca
în înțelegere cu primarul orașului să pre-
gătescă cuartire și mánecare pentru 6000
lagherani, apoi de-acolo să dispun a doua
đi ocuparea rípei Mureșului. Dér fatul
Aiudului a făcut, ca alunecând calul, pe
care călăream, la Beța ungerescă și răs-
turnându-se cu mine, mi-a struicit piciorul
cel stâng. La moment nu am simțit vre-o
mare durere, dér după ce m'am suit érá
pe cal, mergénd înainte, a început a mă
junghia, cuprindéndu-mé nisce dureri crân-
cene.

Prevedénd, că voiu fi nevoit a sta 2—3
đile pe loc și a nu mai pute umbla, séu
călări, am trimis îndată scrisóra la prima-
rul dela Aiud, spunénd, că să nu mă aște-
tepte, pentru-că în acea sérá nu vom trece
la Aiud.

Când am ajuns în Ciurbrud, însérase
binișor, încuarta ómenii am încredințat
o căpitanului de vénétori Ioan Pro-
copiu și tribunului Ioan Major, ér pe mine
mă îndoduse birul satului în locuința preo-
tului reformat, care fugise încă în Noem-

adeacă numai pentru cazul, decât nu s'ar intenționa revizuirea legii de naționalitate. Der această reviziune și scriitorul articoului o află necesară și neînălăturabilă.

Certa dintre „Kolozsvár“ și „Ellenzék“, firesc, pe noi nu ne împartă. Der totuși suntem satisfăcuți, vădând din declarația foicei oligarhice guvernamentale, că am apreat bine și nemerit generositatea proprietarului ungar dela Jucul superior.

Șovinistii ne fac numai haz cu sari-turile lor și ne dovedesc, atât cei înhamați la carul lui Banffy, cât și cei din opoziție, cari își alergă oaii fără frâu, că sunt neîn-treacuți în meșteșugul violen, de a-și arăta generositatea față cu naționalitățile, dând cu o mână un ou și luând cu alta un bou.

„Die Zeit“ pentru Maghiari.

De când a ajuns la ordinea zilei cestiunea cuotei, der mai ales de când au început să se întărească în Austria partidele creștine pe contul liberalismului jidovit, este o fre-care și animositate continuă între cei de dincoace și de dincolo de Leitha. De sine înțeles, că din parte ungară se poartă lupta aprăpe es-cclusiv de atotputernicul partid li-beral, care acum a devenit și mai obraznic, după-ce i-a succes să vio-leze întru atâta dreptul cardinal al cetățenilor, încât partidele celelalte din țară au putut intra numai ciun-tite în parlament.

Liberalismul din Ungaria nu stă însă singur în această luptă, ci și-a mobilizat întregul contingent de pre-tinți internațional. Astfel vedem acum intrând în linia de foc pe prietinel german al liberalismului maghiar „Die Zeit“, care scriind despre „Certa Austro-Ungară“, presentă în de-plină splendore toate acele apucături, pe cari noi cei din țară le cunoștem atât de bine și cari de atâtea-ori au dus politica maghiară la învin-geră față de timida apărare a Aus-triacilor.

Sunt apucăturile de a teroriza și amenința pe Austriaci cu dis-membrarea monarhiei.

În introducere laudă „Die Zeit“ atitudinea „calmă și demnă“ a par-tidului maghiar dela putere, care nu ripostează la nenumeratele și ne-motivatele injurii ale Austriacilor, prin cari tind să scotă din sărite pe Maghiari, der' fără succes, fiindcă aceștia basați pe încrederea coronei rămân neclintiți în poziția lor sigură de partid de transacțiune.

În continuarea articolului crede apoi „Die Zeit“ să iasă la ivelă cu adevărata durere a liberalilor, spu-nând, că nu cestiunea cuotei indis-pune pe politici maghiari, ci spiri-tul și întrăga direcțiune a politicei

austriace. Modul cum favorizează gu-vernul austriac unele din partidele austriace este ceea-ce umple pe po-liticianii maghiari guvernamentali cu îngrijiri seriose.

Aici ne oprim puțin, fiindcă prin enunțiațiunea acestă ne tradază „Die Zeit“ unul din secretele mai importante ale liberalismului maghiar și ne permite o privire în situația internă a partidului guvernamental. Nu cuota și urcarea cuotei superă pe strașnicul Banffy și omenii săi, căci cuota o pote ridica după nece-sitate, majoritatea recerută o are la îndemână și țera plătesce. Prea multă inimă pentru trebile țerii ar trebui să presupunem la Banffy, decât am crede că pentru interesele econo-mice ale țerii și pentru cruzarea con-tribuabililor poartă această luptă. Nu! Aceste mai puțin îl dor pe Banffy.

Altceva umple cu îngrijiri ini-mele guvernamentale și acesta este, că în Austria a trecut liberalismul printr'o înfrângere strașnică, er po-sițiunile anti-liberalilor s'au întărit considerabil și guvernul din Austria n'a făcut pentru mântuirea libera-lismului ceea ce ar fi făcut în locul său guvernul lui Banffy, adică n'a sugrumat voința țerii cu baionetele și cu terorisări oficiale.

Modul acesta de guvernare al Austriacilor, care cât de cât tot mai respectă voința și consciința țerii, nu convine liberalilor ungar, ne-voind să stee în alianță cu o țară, care nu este guvernată după receta banffystă, fiindcă nu pote sci când va trece granița spiritul din Aus-tria și atunci s'a gătat și cu libera-lismul maghiar.

Astfel înțelegem apoi animosi-tatea diarului „Die Zeit“ când scrie:

„Maghiarii nu se tem de Austriaci. Decă nu va merge cu ei pe împăciuite, va merge pe despărțite. Decă nu voiesc Austriacii să aiba cu nici un preț un teritoriu comun vamal cu Ungaria, o bancă comună, o ar-mată comună, n'au decât să se esecute despărțirea dela pat și masă. Sunt destui omeni în Ungaria, cari țin soluțiunea acestă de favorabilă și în partidul liberal încă sunt de aceia, cari numai de dragul dorinței Coronei țin la instituțiunile comune.“

Aici iese la ivelă vechia armă a politiceii maghiare: amenințarea cu despărțirea politică de Austria, o armă folosită până-acum cu mult succes, fiindcă cercurile din Austria tot-deauna s'au spăriat de idea des-părțirii, fiindcă credeau pe liberalii și prietinii lor destul de destoinici de a-și realiza amenințarea.

Este acum mare întrebare, decât nu s'a tocit pentru Austria această armă și decât nu vor trece Austriacii peste această amenințare la ordinea

dilei, fără de nici o emoțiune mai deosebită.

Ar fi cel puțin de dorit, ca cer-curile din Austria să începă a vedé mai limpede și să nu se sparie de o potestate imaginară, cum este aceea a liberalismului maghiar, că-ruia îi place să se arate cu mult mai strașnic de cum este în adevăr.

SCIRILE ZILEI.

— 20 Noemvre.

Conscrierea veniturilor preoților și capelanilor. Ministrul de culte unguresc a dat o nouă ordinațiune în afacerea reviziunii conscripțiunii venitelor preoțesoi. Ordinațiunea e adresată către municipii și presorie ca comisiunile de reviziune ale municipiilor, în cazul când fassiunea nu este înțărîtă prin documente, să ceară dela autoritatea diecesană procurarea documentelor. Acestă întregire are să se facă în timp de 15 zile, după care apoi comisiunea va da un nou termen de 60 de zile pentru reviziune. Stabilirea definitivă a comisiunii se va face în rubricile respec-tive a le listelor de conscriere prin cifre. Cu litere se va însemna această sumă nu-mai atunci, decât în termenul reclusiv de 30 de zile nu s'au înaintat nici un recurs. Decă însă vr'un punct a fost dificultat prin recurs, toate trei esemplarele conscrierii sunt a se trimite ministeriului de culte împună cu documentele. — Se vede și din această ordinațiune, că guvernul se ocupă serios de așa dîsa imbarătățire a stării cle-rului. Aceste preparative însă rămân incoercări teoretice până atunci, până când statul va dispune și de mijlocele necesare. Acest termen însă este încă departe, întrun timp foarte departe, când se tractază de o nouă înflorire a deficitului prin urcarea cvotei etc.

— 0 —

Conferențe asupra Românilor. Dis-tinsul profesor dela universitatea Colum-bia din New York, d-l Woodward, va începe o serie de conferențe în sala de conferințe a universității Columbia despre re-centa sa călătorie în România și despre literatura și istoria Românilor. Seria de conferențe se va începe la 3 Decem-vre st. n.

— 0 —

Facultățile de litere din București. Noul regulament al facultății de litere din București, ce a fost compus după modelul aceluia al facultăților din Germania con-ține următoarele puncte principale: Se lasă studenților libertatea de a-și alege singuri materiile studiilor. Examenul de doctorat va consta dintr'o lucrare originală de va-loare și din trei examene orele și anume: un examen de filosofie, unul asupra unui subiect ore-care din program și în fine un examen foarte sever asupra unui obiect prin-cipal. Se va crea o catedra de sociologie și una de limba franceză. Facultățile de li-

vre cu baronul Kemény Istvan la Clușiu. Instalat în casa caldă a preotesei, care nu fugise cu bărbatul său, îndată m'am desculțat, și desbrăcând și pantalonii, mi-am bāgat piciorul într'un vas cu apă rece, ca să-mi aline durerile. Din această casă nu am eșit până a treia zi, când urcāndu-mă, încă tot cu durere, pe cal, am alergat la Uióra, de unde o companiă de honvedți isgonise pe ai noștri.

Prin urmare eu nu am putut fi în două locuri, și în casa preotesei și în a Susanei Kabos și cred, că preotesa, birul și jurații Ciunbrudului, fiind întrebați, vor mărturisii aceste.

Camilo Wagner, de origine din Aus-tria de sus, trecea atunci de cel mai mare jurist și mai strict judecător. Dictānd la protocol, am produs eu acestea. El mē puse să subscriu de-a rēndul toate cōlele protocolului, și mē dimisă.

Cercetarea odată începută se conti-nuă și sentința din instanță la instanță ajunsese în cele din urmă la Curia dela Viena, și fiindcă, pe lângă toate probele de

nevinovață, ce tribunalul suprem — tran-spuse procesul din Clușiu, la care mă con-damnase, nu sci la furci ori la țepă, cum doresc cei de-acum, Curia avea să facă reviziunea, și apoi să fiu executat. S'a gă-sit însă un Croat consiliar de Curia, pe care l'a durut inima să vadă condamnat pe un nevinovat, și acesta a făcut propu-neria, să se retrimită actele la tribunalul primei instanțe, ca să cerce, că e așa de mare ferēstra podului caselor arse ale lui Kabos, ca să începă un cap de om adult prin ea.

Casele era cu adevărat arse, ca cele mai multe din Aiud, der zidurile și fron-tispitiul spre stradă mai sta, ca să dea de minciună pe Susana Kabos cu tot né-mul ei. Comisiunea esmisă, prin ingine-riul, ce-l luă cu sine, constată, ca pe acea ferēstră, necum un cap de om mare, der nici al unui copil de 2—3 zile nu ar fi încăput, și nu ar fi putut fi aruncat în stradă.

Ecă, D-lor dela „Magyarország“ cum era să se facă, atunci și se face până în ziua de astăzi dreptatea, unde sunt par-

tide, cari nu vor să se convingă, ci să se stîrpească unele pe altele.

Ecă cum sunt toate acușele și incușă-rile a lor voștri, cari totdeuna au făcut din țintariu admisariu, pot fără nici o re-mușcare a consciinței striga și eu cu Vir-gil, „Ece crimen Danaum et ab uno disce omnes!“ Vai de capul nostru! Contimporanii, cari au sciut, cu câte greutate și în ce împregiurări ne-am luptat, ne-au părăsit. Ei nu ne mai pot apăra. Generațiunea de acum e nemulțămîtă, ea dîce, că nu am făcut destul, că nu am făcut aprăpe ni-mica. Adversarii nu suferă să se pună la capul celor răpōsați o cruce, ca să se scie, unde le putrețesc oșele, er pe cei vii, să pōtă, i-ar omorî ca pe niseari căni turbați, sau i-ar spāndura, ca pe cei mai mari cri-minaliști. Atăta numai, că nu e dată bra-șilor să crească până la nori, nici omenilor să pōtă face tot ceea ce doresc.

(Va urma.)

tere vor putea da doctoratul *honoris causa*, acelora cari se vor distinge prin vr'o lu-crare ore-și-care, fiă ei Români ori străini. — Noul regulament va lua măsură pentru asigurarea frecuentării mai regulate a cur-surilor. Diplome de licență și doctorat, li-berate de universitățile din străinătate, vor fi recunoscute în România fără nici un examen, decât purtătorii vor avea ba-calureatul din țară sau din străinătate. Li-ценțiații universităților străine vor fi pri-miți la examenul de doctorat. Profesorul nu va putea da maximul notelor la ese-menele de licență și doctorat. Acest regu-lament va intra în vigore dela 1 Octomvre, 1897.

— 0 —

Pentru postul vacant de notar pu-blic r. în Brașov, după informațiunile mai nouă ale lui „Magyarország“, este deja nu-mit deputatul Karl Schnell. După cum îi se scrie numitei foi, între Ungurii din Bra-șov s'a și început deja mișcarea, care are de scop a alege în locul lui Schnell ca deputat un Ungur și nu un Sas. În combi-nația sunt mai mulți, șansele cele mai mari însă le are avocatul Pap Arpad. Deoarece până acum comitetul Maghiarilor din Bra-șov a luat întotdeauna poziția pentru can-didații de deputați sași, se pote întâmpla ușor, dîce numita foice, ca el și de astă-dată să facă asemenea. În acest caz Un-gurii, cari doresc a-și alege deputat ma-ghiar, vor eși din comitet.

— 0 —

Derațare. Trenul de persōne, care avea să sosescă ați diminătă la 8 s'a in-tărdiat cu câto-va ore din cauza unei dera-țări aprăpe de Sighișōra. Se asigură, că nu s'a întâmplat nici un accident mai grav.

— 0 —

Rutenii rusofili. Din Lemberg li-se comunică foilor din Budapesta, că cer-curile distinse ale Rutenilor de-acolo ele-mentele ruso-file au început a se spori în mod *esceplional*. Acestă din cauză, că Majestatea Sa n'a voit să primască în audiență o de-putațiune monștră a Rutenilor, constatătoare din 200 membri. După multe întreveneri au fost primiți abia șese membri ai depu-tațiunii. *Ca rēsbunare,* Rutenii înorcă acum cu mult zel la propagarea sentimentelor de amicitie pentru Rusia. E la totă întâm-plarea foarte caracteristică sciirea acestă.

— 0 —

Reuniunea de consum din Blaj. Caută un otelier pentru otelul „Univers“ de-acolo. Arenda anuală este de 1300 fl. Termenul de concurs este până în 15 Decemvre n. c. Condițiunile se vor vedé din concursul, pe care-l vom publica într'unul din numerii proximi.

— 0 —

Un oșpe princiar rusesc în Ungaria. Marele duce Niculae Niculaevici, care a petrecut peste o săptămână în Viena, unde a întimpinat cea mai amicabile primire se află de present ca oșpe al contelui Alexan-dru Pallavicini la moșia sa în Kis-Telek. Aici se vor arangia mari vênătōre, la cari vor lua parte și prințul Filip de Goburg-Gotha, ambasadorul austriac din Peters-burg, prințul F. Liechtenstein, prințul Paul Eszterhāzi etc. Marele duce Niculae se-și fi esprimat de repetite-ori mulțām-rea s'a pentru primirea, ce i-s'a făcut la curtea și din partea societații vieneză.

— 0 —

Sarea pentru vite se va eștina oți mai curēnd, probabil chiar dela 1 Ianuarie 1897, vădāndu-se o majă metrică cu 5 fl. (în loc de 6 fl. 78 or.) Sarea nu se va mai vinde în bucăți, ci numai sfārimată, deore-ce s'a constatat, că lingēnd vitele una după alta sare, prină această se propagă boalele. Sarea mērunțită se ve presăra peste nutreț și astfel li-se va da vitelor.

— 0 —

Serutat de un urs. Într'o căroimă din orașul Nachod din Boemia un om se producea înainte publicului o'un urs. Un neguțator din mijlocul publicului, care de altmintearea se afla în voiă bună, se ră-măși o'un alt pivitor, că el va juca cu ursul. Într'adevăr s'a dus și a jucat cu ursul, causānd faptul acesta ilaritate în

publio. La început lucrul merse foarte bine, dar când neguțătorul, de bucurie, că a câștigat rămasăgul, a voit să șerute dihania, acesta de-odată se răpeși asupra neguțătorului și-i mușcă vârful nasului. Sărmanul neguțător numai decât cădu joi fără simțiri și a durat mult până ce medicilor li-a sosit al trezi.

—o—

Din magazinul de lemne orășenese află în strada Rudolf, la capătul strădei Negre, se va vinde pe cale de licitațiune publică în 4 Decembrie n. c. la 9 ore a. m. fier vechiu, tinichea, scânduri vechi etc.

—o—

Principesa Elvira. Despre fiica răpită a lui Don Carlos, erăși sosesse din Roma scrii, cari întru multe se deosebesc de cele de până acum. Se vorbește, că purtarea dură, prin care Don Carlos și-a depărtat dela sine fiica a produs mare neplăcere în ea și în familia princiară.

Pe principesa Elvira, încă pe când se afla în Milano a vizitat-o un om de încredere al mătusei sale și pe atunci tot lucrul se putea aplană, deoarece încă n'a fost eșit în publicitate. Cuvintele și stăruințele acestei din urmă avură o influență foarte mare asupra Elvirei, încât îi se promise, că în ziua următoare se va reintorceri la Roma. Pictorului Folchi însă, îi susesse a o smăgi, ca încă în noaptea aceea se plece cu el spre Marsilia.

De prezent interesanta parechiă erăși se afla în Italia.

În cercurile competente italiene se vorbește, că Folchi își va elibera prada, deoarece fără îndoială, întrebarea de căpetenie la el sunt banii. Amenințarea, că principesei Elvira i-se denegă ori ce zestre, l'a neliniștit mult pe Folchi. Este însă imposibil, de-a deslega cestuinea în alt mod, decât mărindându-se principesa după seducătorul ei.

Căsătoria lui Folchi cu soția s'a, după cum scriu foile italiene, e încheiată numai înaintea altarului, și nu și la starea civilă; astfel el se poate foarte ușor despărți de soția s'a, decât tocmai e până într'atăta. Soția, lui Folchi, care de origine e franceză a fost guvernantă; ea când a fost se se cunune s'a bolnăvit de morțe și cununa s'a întâmplat în extremis. Bolnava se însăbuțoșă într'un mod miraculos și pictorul a uitat ca legătura căsătoriei să o întărească și la starea civilă.

De altfel până acum Folchi cu soția sa a trăit foarte bine și principesa Elvira era o amică intimă a d-nei Folchi. În vara aceasta au fost ambele dame împreună la băile din Viareggio și ori unde le vedea omul, totdeauna ele erau confundate într'o conversație distrasă, mergând braț la braț și împreună se preumblau la umbra măslinilor.

Principesa Elvira suferă într'un grad mare de neurastenă. Medicii au ordonat ca Elvira totdeauna să fie păzită și nici un moment să nu-o scape de sub pază, deoarece aflându-se într'o stare supremă de nervozitate foarte ușor putea să se sinucidă. Damele de onoare așa de bine și-au implinit datoria, încât ele numai cu 6 ore după dispariția Elvirei au observat fuga ei.

—o—

Al doilea blăstem. Cetitorilor noștri le este cunoscut blăstemul lui Don Carlos, trimis în formă de proclamație partizanilor săi. Acum a făcut asemenea tatăl pictorului Folchi. După cum se știe din Roma, bătrânul Folchi a scris o epistolă principesei Massimo, în care declară, că fapta fiului său e neonestă și nu-l mai recunoște de fiu al său.

—o—

6. *Aphcarea multiplă.* Nu există mijloc mai bun, care se poate aplica la diferite cazuri, ca Molla Franzbrantwein care alină durerea, înțăraca nervii și muschii întrebându-se ca adaos lui etc. O butelie 90 cr. se poate procura dintr-o parte la farmacistul A. Moll livrerant, sursei din Viena Tuchlauben 9. În depozitul din provincie se se ceră espreși preparatele lui Moll, provădate cu marca de contravenție și subscriere.

Alegerile în Bulgaria.

Agitație electorală în Bulgaria luase deja dimensiuni foarte îngrijitoare, când Duminecă avea să se săvârșescă actualul electoral în Sofia. La 10 ore a. m. se începuse alegerea, când de-odată o mulțime mare de popor condusă de studenți năvăli în piața Alexandru, unde începă să demonstreze prin strigăte neîncetate. Demonstrații strigau între altele, că rusofilul Zancov a fost împedat de a alege.

Poliția încercă de repetite ori să risipescă mulțimea, dar fu întâmpinată de o ploă de petri. Un comisar și un gendarm au fost răniți. În cele din urmă i-a succedat poliției să curețe locul în piață dăr mulțimea a început acuma să bombardeze poliția din străzile laterale. Venind în ajutor și cavaleria mulțimea a fost răspândită. La alegere ministrul președinte Stoilov a primit 6614 voturi, cea mai mare cifră, ce a fost atinsă până acuma la alegerile din Bulgaria. Asemenea au primit și ceilalți candidați ai guvernului foarte multe voturi.

La scirea despre învingerea guvernului poporul din Sofia a făcut mari ovațiuni minștrilor. Primul ministru Stoilov a discurs, răspundând la un discurs de salutare, că în totă țera a învins guvernul la alegeri, ceea ce dovedește, că poporul bulgar voește să urmeze cărarea de până acuma. Astfel guvernul va avea în Camera viitoare o mare majoritate, nu se scie însă, decât ea va fi mai sigură decât majoritatea șovăitoare din trecut.

Enciclopedia română.

Primii însoțirea, că fasc. II al marelui operei „Enciclopedia Română”, despre care presa noastră a publicat număröse recensiuți elogiöse, este deja sub tipar și se va expedia abonaților la începutul lui Decembrie st. v. Acest fascicol cuprinde număröse articole de interes special românesc [Alexandri, Alexandrescu, Alexandru (Domni român), Anonymus, (cu un facsimile al cronicei sale), Alexi etc.] apoi multe ilustrațiuni (biserica Antim, plante, animale, tipuri americane) și o excelentă hartă a Americii, lucrată după starea mai nouă în stabilimentul F. A. Brockhaus din Lipeea. În total acest fascicol cuprinde mult peste 1000 de articole.

Prețul de prenumerare este 1 fl. de fascicol și se achită anticipativ, astfel că abonenții noi au să trimită la librăria W. Krafft în Sibiu prețul celor 2 fasc. apărute și anticipativ prețul fascicolului III, deci în total fl. 3.

Abonamente cu preț redus de fl. 8. — pentru 10 fasc. și fl. 15. — pentru 20 fasc. pe lângă achitarea întregă și anticipativă a acestor sume, se primesc numai până la finea anului curent.

Acest dicționar enciclopedic urmărește scopul de a populariza științele și artele și de a lăși cunoscutele folosite în sinele poporului român și în special de a oferi publicului cetitor o iconă cât mai fidelă a întreg trecutului și a tuturor stărilor actuale ale Românilor, fără deosebire de hotăr politicală. „Enciclopedia Română” se lucră de aproape 200 de autori distinși și apare în editura librăriei W. Krafft în Sibiu, în estensiune de cel puțin 2 tomuri de câte 60 cöle de tipar, (format „Lexicon”, 8° mare, în 2 colöne litere „petit”), cu număröse ilustrațiuni și harte.

Publicarea se va face în fascicole de 6 cöle în decurs de circa 2 ani, 10 fascicole formeză 1 tom.

Redacțiunea și editorul își rezervă dreptul, ca amăsorat cerințelor materiilor tratate și numărului abonenților, să potă da publicățiunii o estensiune mai mare.

Abonamentele obligă la procurarea opului întreg și se pot face pe lângă achitarea anticipativă a prețului pentru 2 tomuri, pentru 1 tom ori pentru 1 fascicol. La preumărari de 2 tomuri se acordă 25% și la prenumărarea de un tom 20% rabat.

Prețul de prenumerare face:

Austro-Ungaria.	România.
pentru 2 tomuri fl. 15.—	lei 40.—
” 1 tom ” 8.—	” 20.—
” 1 fascicol ” 1.—	” 2.50

La prenumerări de 1 tom resp. 1 fascicol, prețul tomului resp. fascicolului următor este a se achita cel mult în 30 de zile după primirea celui premergător.

Abonații primesc fascicolele franco. După terminarea publicării opul se va vinde în librării cu un preț ridicat. Abonamentele se pot face la editorul W. Krafft în Sibiu, la despărțmintele „Asociațiunii transilvane”, precum și la toate librăriile.

Deposit general pentru România la librăria Carol Müller în Bucuresci, (Calea Victoriei 53), care va îngriji expedițiunea fascicolelor abonate pentru întreg regalul român.

Atât redacțiunea cât și editorul „Enciclopediei Române” nu au cruțat nici o jertfă pentru a asigura succesul acestei opere mult folosite și și-au dat toate silințele ca pe lângă un conținut bogat și redigat cu îngrijire, atât tiparul, cât și materialul de ilustrațiuni, lucră la cele din tătău stabilimente din Viena și Lipsca, să satisfacă toate pretenșiunile juste.

Subsemnații se adresază deci către toți amicii culturii poporului român cu rugarea: de a sprijini cu tötă căldura această mare operă inițiată de „Asociațiunea transilvană”.

Pentru Redacțiune: Dr. C. Diaconovich. Pentru editură: W. Krafft.

Mulțamită publică.

Din cauza suspendării societății „Petru Maior” din Budapesta, venim numai acuma să ne da sēma pe cale publică despre ofertele și suprasolvirile benevole încursē la serata literară-musicală din 1 Decembrie în favorul societății.

Am primit suprasolviri dela următorii: P. T. Domni: Dr. Iuliu Pușoariu 18 fl., Dumitru Frâncu 8 fl., Dr. Dumitreanu 5 fl., Vicențiu Babeș 4 fl., Dr. Emilian Babeș 4 fl., Atanasiu Cimponeriu 3 fl. Ales. Roman 3 fl., Iustinian M. Grama 3 fl., N. Boldea 3 fl., Iosif Pop 3 fl., N. Todorescu 3 fl., Adrian Răoz 2 fl., Nic. Oltean 2 fl., Silviu Suci 2 fl., Ales. Oltean, 9 fl., C. Breicioian 4 fl., I. Poruț 4 fl., G. Bogoeviciu 2 fl., N. Pop 2 fl., N. Puria 1 fl., I. Cifrea 1 fl., G. Tătar 1 fl., I. Moldovan 1 fl., Dr. Erdélyi 1 fl., N. Ordace 1 fl., N. Popescu 1 fl., Lazar Musteț 1 fl., Rubin Patița 50 cr., Iosif Șegescu 50 cr., Iuliu Pipos 50 cr., Ilustr. Sa Eppul I. Mețian 5 fl., G. Szerb 5 fl., Augustin Beleş preot 5 fl., Dr. Nic. Oncu 5 fl., Cassa de păstrare din Seliște 10 fl., N. Dănkowsky 2 fl., C. Curtuț 60 cr.

În numele societății „Petru Maior” ne simțim îndatorați a aduce și pre această cale profundă mulțamită susumițiilor contribuenți pentru marinosul sprijin dat societății noastre.

Budapesta, 30 Noembrie 1896.

Pentru comitetul din anul trecut: Florian Munteanu, Harie Chendi, președinte, vice-preș.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 1 Dec. În ședința de ați a camerei s'au cetit mai multe rescripte ministeriale, între cari și rescriptul ministrului de culte, prin care se aduce la cunoscință numirea noilor episcopi Dr. Demetriu Radu pentru episcopia Lugosului și Ivankovics János pentru episcopia dela Rozsnyo, recunoscându-li-se dreptul de membri în camera magnaților.

Bucuresci, 1 Decembrie. Mișcarea și protestările în sinul studenției universitare contra esceselor organelor polițienesci și a așa dișelor bande de bătăuși la Universitate, Lună după amedzi, — când membri întruniri dela Dacia, convocată de liberalii disidenți, a încercat să intre în sala Senatului, ca să depună acolo petițiunile lor în cestuinea Metropolitului-Primat—a luat dimensiuni mari și seriose. Studenții n'au luat parte la întrunierea din sala Daciei și nu veniseră împreună cu ei, ci mai mulți se aflau în sălile de cursuri. Cu tôte aceste au fost atacați și studenții de sergenției poliției și de bătăuși, cari au pētruns până în salele de prelegeri.

Însuși rectorul universității d-l Titu Maiorescu constată într'un avis așizat la universitate, că a văduț însuși pe un student rănit la cap, pe altul rănit la gât și plin de sânge. A văduț asemenea ferestre sparte, uși stricate și picături de sânge înaintea unei săli.

Erī înainte de amiazi studenții, cari au fost martori oculari a amintitelor escesuri s'au întrunit la invitarea rectorului, ca să-i arate tot

ce sciu. S'au adunat în număr de vre-o 800. Rectorul împreună cu decanii au deschis ancheta. S'a constatat, că numărul studenților bătuți se urcă la 27. Printre cei mai grav răniți sunt 5 studenți și o studentă. Aceasta din urmă a fost lovită, călcată și a leșinat.

D-l Titu Maiorescu a declarat, ei d-sa cu întreg consiliul profesoral vor face tot posibilul pentru descoverirea vinovaților.

Studenții au adresat M. Sale Regelui la Sinaia o telegramă, în care se rogă „să fiă puși sub protecția legii”. Asemenea și rectorul a telegrafat Regelui la Sinaia despre cele întâmplate.

Lună sera la orele 8 M. S. Regele a sosit în Bucuresci, er Marți dimineața a fost consiliu de ministri sub președința Regelui. După consiliu Regele a primit în audiență pe rectorul universității.

Ferberea între studenți continuă, că vor să dea în judecată pe rectorul poliției și pe doi din agenții săi și cer să li-se dea satisfacția pentru ultragielle suferite.

Din partea poliției s'au făcut și se fac mereu număröse arestări în urma esceselor de Lună.

Bucuresci, 1 Decembrie. „Epoca” aduce în ediția ultimă de aseră scicea senzațională, că ministerul a demisionat și că președinții Corpurilor legiuitore ar fi fost însărcinați cu formarea cabinetului.

DIVERSE.

Șina onomastică a veduvei Țarine. Sâmbăta trecută s'a serbat în Petersburg șina onomastică a veduvei Țarine și din incidentul acesta în tötă Rusia s'a ținut serviciu divin. Poporul rusesc iubesc foarte mult pe mama Țarului, care are o inimă nobilă și a căreia iubire către fiul său a devenit proverbială. În Rusia se istorisește foarte multe despre veduva Țarina. Așa de pildă următorul cas dovedește noblețea inimei sale: Odată veduva Țarină văduț din întâmplare pe masă în odaia de lucru a Țarului o sentință, provădată cu următoarea semnatură: „Gratiă imposibil, exil în Siberia!” Veduva Țarină, fără să știe vre-o vorbă, simplamente șterse din rezoluția virgula de unde era și a pus-o c'un cuvânt mai înainte, astfel: „Gratiă, imposibil exil în Siberia!” Țarul a suris și a lăsat așa rezoluția. — Veduva Țarină, nu numai că are o inimă nobilă, dar până a trăit bărbatul său, Alexandra III, a fost și o soție iubitoare. Rușii povestesc o mulțime de anecdote despre aceasta. De exemplu: Nu mult după stentatul dela Borki se întâmplă, că părechia imperială rusescă se preumbla împreună prin grădina castelului împăratesc din Gacina. Se înțelege de sine, pe Țarina o cuprinse grōza când văduț, că de-odată o femeie eșind de printre arbori vine spre ei, fără ca să-o fi observat paza. Necunoscuta femeie se aruncă în genunchi înaintea Țarului și ceră gratiă pentru fiul său, pe care judecătoria la osindit la exiliu în Siberia. Țarina însă oređu, că necunoscuta femeie voește să săvârșescă un atentat contra Țarului, și deci săi și se puse înainte Țarului strând: „Omărmă! omărmă pe mine, decât asta 'ți-e gândul! Dăr cruță 'l pe el!” Când se fini această scenă infricoșată, pazele castelului au alergat spre Țar, și după-oe s'a desocperit neînțelegera, însăși Țarina luă în primire petițiunea nenorocitei femei și mijloci gratiă Țarului.

Literatură.

A apărut în răspândita publicațiune poporană „Biblioteca Nouă” Nr. 10; ultimele scrieri inedite ale mult regretatului nostru poet Traian Dametrescu sub titlu de „Nuvele Posthume”. Recomandăm cu tötă căldura cetitorilor noștri acest interesant și original Nr. al „Bibliotecei Nouă”, care se vinde la tôte librăriile din țera cu preț de 15 bani.

Călinarul Plugarului pe 1897, editat de Tipografia „A. Mureşianu” din Braşov, a eşit de sub tipar şi se espedează zilnic. Acest călinar intră acum în anul al 5-lea, având un cuprins tot mai bogat şi mai interesant. De astă-dată în călinar se cuprind şi mai multe chipuri frumoase. Pe pagina primă se află portretul fericitului întru pomenire Ioan Barac, marele scriitor popular dela începutul acestui veac, ér în text se află scrisă istoria vieţii şi lucrării lui. Partea calendaristică este mai bogată ca până acum, îndreptându-o şi înmulţindu-o după trebuinţele ivite, însemnând până şi evangeliile, ce sunt a se ceti în fiă-care Duminecă. Pentru a economisi din spaţiu, măsurile de lungime şi greutate, competenţele de timbre şi tacse, taxele pentru poştă şi telegraf etc. s'au cules cu litere mici de tot. Mai ales tarifa pentru telegrame şi taxele postale pentru scrisori şi pachete s'au adus pe lung şi pe larg după cele mai noue ordinaţiuni postale. Têrgurile sunt de-asemena îndreptate şi corectate. Urmézuî Introducerea de Ioan Georgescu, şi apoi vine parte literară. Acestă parte este mult mai bogată ca în călindarele din anii trecuţi, cuprinzând ea singură vre-o 42 pagini cu cele mai frumoase istorisiri, poesii etc., toate scrise pentru popor şi foarte interesante. În partea economică de-asemena se află o seriă bogată de articuli de mare interes pentru plugari, precum: Rotatiunea în economia comasată, Lucrarea pământului, Tovrăşiile economice, Intrebuinţarea vacilor la lucru, Paşunatul vitelor, Vâruiatul grâului de sămânţă, Legumile bostănose, Culesul şi păstratul pómelor şi altele. La

urmă vin felurite poveşte, glume etc. cum şi o mulţime de anunţuri.

Călinarul se află de vânzare la „Tipografia A. Mureşianu” în Braşov şi la librăria N. Ciurcu; costă şi de astă-dată numai 25 cr., ér trimis prin poştă 30 cr. Celui ce cumpără de-odată mai multe exemplare, li-se dă rabatul cu-venit.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior

Cursul la bursa din Viena.
Din 1 Decembrie 1896.

Table of financial market data from Vienna, including exchange rates for gold, silver, and various currencies like the Austro-Hungarian and English currencies.

Cursul pietei Braşov.
Din 2 Decembrie 1896.

Table of market prices in Braşov for various commodities such as Banenote rom., Argint român., and Napoleon-d'ori.

Table of market prices for various types of flour and other goods, including Gaibeni, Ruble rusescoi, and Lire turoescoi.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll şi cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăţilor celor mai cerbicioase la stomach şi pânţece, în contra cărceilor şi acrelei la stomach, constipaţiunei cronice, suferinţei de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor şi a celor mai diferite bôle femeescoi a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creşte mereu de mai multe decenii încoace. — Preţul unei cutii originale sigilate i fl. v. a. Falsificaţiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein şi sare a lui Moll.
Veritabilu numai, decât fiecare sticle este provădută cu marca de scutire şi cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul şi sarsa este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de gîndină şi reumatism şi a altor urmări de răcedă. Preţul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

La întrebuinţarea zilnică, cu deosebire importantă pentru copii de orf-ce etate şi adulţi, asigură această apă de gură conservarea sănătosoşi şi mai departe a dinţilor. Preţul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimitearea principala prin

Farmacistul A. MOLL,

C. şi F. furnisor al curţii imperiale Viena, Tuchlauben 9
Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală.
La depozite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura şi marca de apărare a lui A. MOLL.
Depozite în Braşov: la d-nii farmacişti Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellernen şi Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoşii, J. L. & A. Hesshaimer, Teusch & Tartler, Fritz Geisberger.
0-58.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Table of train schedules for the Budapest - Predeal line, showing train numbers, departure times, and destinations.

Table of train schedules for lines including Ghiriş - Turda, Copşa-mică - Sibiu - Avrig - Făgăraş, Simeria (Piski) - Hunedóra, Braşov - Zărneşti, Mureş - Ludoş - SibiŃa, and Arad - Timişoara.

Cucerdea - Oşorhei - Regh.-săseşc.

Table of train schedules for the Cucerdea - Oşorhei - Regh.-săseşc line.

Table of train schedules for lines including Sibiu - Cisnădie and Sighişoara - Odorheiu-săseşc.

Notă: Orele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încaudraţi cu linii mai negre însemnăză orele de noapte.